

Saksframlegg

Vår ref.:
23/10008 - 6

Dato:
09.08.2023

Saksbehandler:
Synnøve Kjøsberg

Behandling av saken:

Saksnr.	Utvalg
55/23	Formannskapet
32/23	Kommunestyret

Møtedato
24.08.2023
07.09.2023

Vedtak av kommuneplanens samfunnsdel 2023 - 2027 - Mål og strategier

Kortversjon av saken:

I henhold til Folldal kommunes planstrategi 2020 - 2023 er det i denne planperioden utarbeidet forslag til ny samfunnsdel som skal erstatte gjeldende samfunnsdel 2010 - 2023. Det er kommunens overordnede mål og strategier for utviklingen av Folldal fram mot 2035 som nå legges fram for vedtak. Disse skal danne grunnlaget for videre arbeid med handlingsdel og økonomiplan som viser hvilke tiltak som må gjennomføres for å oppnå målene. Utarbeidelse av handlingsdel og økonomiplan vil bli gjennomført i planperioden 2023 - 2027.

Mål og strategier som nå legges fram for vedtak er utarbeidet med grunnlag i planprogrammet som ble vedtatt i kommunestyret 23.06.2022, nasjonale-, regionale- og lokale føringer og rammer samt innspill fra medvirkningsprosessen. Det er gjennomført høring og offentlig ettersyn og innkomne merknader er vurdert. Revidert forslag til kommunens mål og strategier 2023 - 2027 legges nå fram i formannskapet for 2. gangs behandling og for endelig vedtak i kommunestyret.

Saksopplysninger:

Planforslaget består av følgende dokument:

- **Mål og strategier** - dokumentet inneholder en oppstilling av kommunens mål og strategier
- **Planbeskrivelse** - dokumentet inneholder kommunens mål og strategier inkludert vurderinger og beskrivelse av planprosessen.
- **Innspill fra medvirkningsprosessen** - dokumentet oppsummerer innspillene som er kommet inn i medvirkningsprosessen.

I tillegg er merknadene som er kommet inn i forbindelse med høring og offentlig ettersyn vedlagt i sin helhet.

Planprosessen:

Planprogrammet har dannet grunnlaget for utarbeidelse av planforslaget. Det ble opprettet en

administrativ arbeidsgruppe som har gjennomført medvirkningsopplegget og utarbeidet plandokumentene. Arbeidsgruppa har bestått av følgende personer:

Torill Tjeldnes	Kommunedirektør
Trond Tangen-Langseth	Bygge- og delesak
Ellen Engh	Kulturkonsulent
Bjørn Skjærvold (fra 2023)	Næringskonsulent
Synnøve Kjøsberg	Plan

I tillegg er andre fagområder vært involvert etter behov. Aktuelle problemstillinger, gjennomgang av gjeldende mål og strategier samt utforming av nye, har blitt diskutert med kommunens enhetsledere, med formannskapet og kommunestyret.

Medvirkningsprosessen er blitt gjennomført i løpet av høsten 2022. For nærmere beskrivelse av medvirkningen og innspill henvises det til vedlagte dokumenter. Planforslaget var på høring og til offentlig ettersyn i perioden 24.03.2023 - 08.05.2023.

Saksvurdering:

Etter høring og offentlig ettersyn er det i alt kommet inn 10 merknader til planforslaget og alle merknadene er vurdert nedenfor. Ut i fra merknadene er det gjort noen endringer i plandokumentene og disse endringene er også beskrevet nedenfor. Endringene er innlemmet i de vedlagte dokumentene. Flere av merknadene vil også bli fulgt opp ved videre utarbeidelse av handlingsdel. Ingen av merknadene eller endringene som er gjort i plandokumentene, anses å ha en slik karakter at det er behov for ytterligere høringer eller offentlig ettersyn.

Automatisk tilbakemelding Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB), 29.03.2023

DSB har ikke kapasitet til å gå inn i alle mottatte plansaker og sender derfor ut et generelt svar. Det er statsforvalteren som skal følge opp at hensynet til samfunnssikkerhet er ivaretatt i plansaker. DSB samarbeider med Statsforvalteren og vil gi faglig innspill til Statsforvalteren dersom det er nødvendig. Dersom det likevel er behov for direkte involvering av DSB i plansaken, bes det om at høringen sendes DSB på nytt med tydelig angivelse av hvilket forhold det bes om DSBs uttalelse til.

Vurdering:

Plansaken gjelder ikke areal knyttet til etablert storulykkevirksomhet eller areal hvor det planlegges etablering av anlegg som sikkert eller muligens vil bli storulykkeeleg. Det anses derfor ikke behov for å sende inn saken på nytt til DSB.

Rådet for personer med nedsatt funksjonsevne, 29.03.2023.

Rådet opplever seg hørt i forhold til planen og støtter forslaget som det ligger.

Vurdering:

Tatt til orientering.

Villreinnemda for Snøhetta og Knutshø, 19.04.2023.

Villreinnemda for Snøhetta og Knutshø vurderer det som positivt at det i samfunnsdelen, er et punkt om å ta vare på villreinen.

Oppfølgingspunktene «nye områder for bebyggelse skal etableres i tilknytning til eksisterende infrastruktur, har ikke større reserve av planlagte hytteområder i kommuneplanens arealdel enn det er behov for, tillater ikke ny spredt fritidsbebyggelse», støttes.

Det anbefales at det innlemmes et nytt strekpunkt under 6.2: Villreininteresser skal vektlegges i dispensasjonssaker i villreinområdet, eller i områder som påvirker villreinområdet.

Vurdering:

Kommunen finner det ikke nødvendig med et slikt foreslått strekpunkt da kommunen mener dette er ivaretatt gjennom bestemmelsen om dispensasjonsbehandling i plan- og bygningslovens §19-2. Den sier at dispensasjon ikke kan gis dersom hensynene i nasjonale eller regionale interesser blir vesentlig tilsidesatt. Da villrein er av nasjonal interesse, går det fram av lovteksten at villreininteresser skal tas hensyn til ved dispensasjonsbehandlinger i områder som kan påvirke villreinen.

Innspill fra kultur internt, 21.04.2023.

Forslag til flere strategier under punkt 4.4:

“Tilgjengeliggjør kulturminner gjennom informasjon og tilrettelegging for besøkende.”

Vurdering

Forslaget tas inn som en ny strategi under punkt 4.4. Strategien vil gjelde allerede tilrettelagte kulturminner da det ikke er tilgjengelige ressurser til å tilgjengeliggjøre alle kulturminner på et generelt grunnlag.

“Tilgjengeliggjør tilrettelagte kulturminner for besøkende gjennom oppdatert og god informasjon.”

Direktoratet for mineralforvaltning (DMF), 28.04.2023

I arealstrategien, under punkt 6.3 om tilrettelegging for næringsvirksomhet, har kommunen tatt inn en strategi som sier at det skal avsettes «tilstrekkelige arealer til mineralforekomster». DMF mener det kan være noe uklart i hva dette innebærer. Hvis det er ønskelig å legge til rette for utvinning av mineralske ressurser bør ordlyden være «tilstrekkelige arealer til mineralutvinning.» Hvis hensikten er å hindre nedbygging av mineralske forekomster bør ordlyden gjenspeile dette, f.eks. «sikre at viktige mineralforekomster ikke gjøres utilgjengelige for fremtidig utvinning» eller lignende. En slik strategi vil være viktig inn mot kommunens arbeid med arealbruk.

Vurdering:

Det aktuelle punktet i arealstrategien omformuleres, til: “Vi sikrer at viktige mineralforekomster ikke gjøres utilgjengelige for fremtidig utvinning”. Dette bør gjøres ved at det legges egenskaper på områder i Kommuneplanens arealdel, for eksempel ved bruk av hensynssoner, båndleggingssoner eller bestemmelsesområder.

I DMF sin uttalelse til oppstart anbefalte vi at kommunen vurderte mulighet for gjenvinning av overskuddsmasser. Vi kan ikke se at kommunen har utformet en strategi knyttet til dette.

Tilrettelegging for bruk av overskuddsmasser i forbindelse med byggeprosjekter kan bidra til å redusere behovet for å åpne nye uttak og hindre at brukbare masser legges i permanent deponi. Dette er god ressursforvaltning og er i tråd med FN's bærekraftsmål 12, herunder delmål 12.2 og 12.5.

Vurdering:

Folldal er en kommune med få og sporadiske større utbyggingsprosjekter, som samferdselsutbygging og større byggeprosjekter. Å avsette areal til mellomlagring av slike jord- og steinmasser kan likevel være hensiktsmessig, dersom disse kan gjenbrukes i stedet for at det tas ut nye jord- og steinmasser. Det foreslås tatt inn et nytt tiltak under Arealstrategi 6.3: "Legge til rette for bærekraftig næringsutvikling".

Mattilsynet, 04.05.2023

Mattilsynet viser til Nasjonale mål for vann og helse, vedtatt av regjeringen 22.05.2014. Det bør fremgå av kommuneplanens samfunnsdel hvordan relevante nasjonale mål og forventninger blir ivaretatt i planforslaget.

Vurdering:

Nasjonale mål for vann og helse er tatt med under nasjonale føringer og rammer i kap. 2 om Folkehelse og lik rettighetsoppnåelse. Bærekraftsmål nr. 6, Rent vann og gode sanitærforhold, tas med i kapittelet.

Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging er under revidering, og det kan være at den reviderte versjonen bør tas med inn i planarbeidet:

- Sikring av drikkevannskilder og areal til infrastruktur for vannforsyning og avløp er en viktig del av kommunale planer.

Vurdering:

Sikring av drikkevannskilder inngår under kapitlet om Samfunnssikkerhet og beredskap, og er ellers fastsatt i eksisterende kommunale planer. Bruken av disse arealene er ikke diskutabel.

- Det er viktig at den kommunale sektor og arealplanleggingen sees i sammenheng og bidrar til å løse utfordringene.
- Kommunens drikkevannsforsyning skal inngå i vurderingen av samfunnssikkerhet i kommuneplanens samfunnsdel og arealdel. Drikkevannskilder tas hensyn til å sikres i planlegging, blant annet for å redusere behovet for vannrensning.

Vurdering:

I planen er det ikke gått spesifikt inn på de ulike faktorene som skal vurderes i forbindelse med samfunnssikkerhet. Målet med tilhørende strategier er overordnede og omfatter alle relevante tema innenfor samfunnssikkerhet. I kapittel 8 som omhandler samfunnssikkerhet og beredskap, er bærekraftsmål nr. 6 om rent vann og gode sanitærforhold tatt med som overordnede føringer. Spesifikt om drikkevann og andre aktuelle temaer vil bli synliggjort når selve tiltakene i samfunnsdelen skal utarbeides. For øvrig henvises det til målet med tilhørende strategier som er tatt inn i kapittel 2.

- Samfunns- og arealplanlegging samordnes med planlegging av vannforsyning og avløp. Herunder overvannshåndtering.

Vurdering:

Det er lagt inn en strategi under nytt mål 2.4 som sier at planlegging av vannforsyning, avløp og overvannshåndtering skal samordnes.

Disse nasjonale forventningene bør sees i sammenheng med Rettleiar om planlegging av fritidsbustader kapittel 6.9.2 Vatn og avløp.

Tilgang til nok drikkevann av god kjemisk og hygienisk kvalitet er viktig for folkehelse og utvikling av levende bygder og næringsliv. Dette bør tas med inn som eget punkt med mål og strategi under kap. 2.

Vurdering:

Det er tatt inn nytt mål 2.4 med tilhørende strategier som omhandler at alle skal ha tilgang til nok drikkevann. Strategiene er rettet mot kommunens egne drikkevannskilder og vannverk. Det er også lagt inn en strategi som omfatter samordning av planlegging av vannforsyning, avløp og overvannshåndtering. Strategiene er valgt ut i fra de kommende Nasjonale forventningene til regional og kommunal planlegging som vist til i uttalelsen fra Mattilsynet.

Statsforvalteren i Innlandet, 09.05.2023

Overordna vurderinger og innspill:

Høringsforslaget består av tre dokumenter med til dels mye tekst. Dette gjør det vanskelig å se helheten i forslaget.

Det minnes om at alle planer skal ha en planbeskrivelse ved høring, «som beskriver planens formål, hovedinnhold og virkninger, samt planens forhold til rammer og retningslinjer som gjelder for området», jf. §4-2 i plan og bygningsloven.

Planen bør samles i ett dokument, med en kortfattet gjennomgang av overordnede føringer, kommunens utfordringer og muligheter samt en begrunnelse for valgte satsningsområder.

Vurdering:

Dokumentet som vi har kalt «Mål og Strategier med vurderinger» er samfunnsdelens planbeskrivelse. Dokumentet navnes om slik at dette kommer tydeligere fram. Medvirkningsdokumentene blir fortsatt et eget dokument.

Overordnede føringer, kommunens utfordringer og muligheter samt begrunnelse for valgte satsningsområder, finnes i planprogrammet. Planbeskrivelsen, Mål og strategier med vurderinger, inneholder også overordnede føringer, kommunens utfordringer, muligheter og vurderinger i forhold til dette fordelt innenfor de enkelte temaene. Kommunen mener derfor at dette punktet er ivaretatt i planforslaget.

Faglige innspill og anbefalinger:

- Folkehelseoversikt etter folkehelseloven §5 mangler.

Vurdering:

Folldal har en folkehelseoversikt fra 2015. Henvisning og oppsummering av denne er tatt med i kap. 2 Folkehelse og lik rettighetsoppnåelse. Oversikten er brukt som grunnlag for utforming av mål og strategier i tillegg til nyere kunnskap. I henhold til folkehelseforskriften skal en slik oversikt revideres hvert fjerde år. Denne rutinen er ikke på plass enda og vil bli tatt opp videre i utarbeidelse av kommende planstrategi.

- Lovpålagte oppgaver innen helse og omsorg: Kommunen står overfor store demografiske utfordringer og vi anbefaler kommunen å vurdere mål/strategier knytta til temaet, med særlig vekt på rekruttering og kompetanse.

Vurdering:

Rekruttering og kompetanse er ikke bare viktig innenfor helse og omsorg, men gjelder for alle kommunens lovpålagte tjenesteområder. I kap. 7 Kommunen som organisasjon, er det pekt på dette med kompetanseutvikling og det å støtte opp om faglige nettverk på tvers av kommunegrenser, og det er lagt inn en strategi som sier at kommunen skal arbeide aktivt med rekruttering. Samfunnsdelen ivaretar dermed forholde til rekruttering og kompetanse. Mer konkrete tiltak knyttet spesifikt opp til de ulike tjenesteområdene og hva som bør prioriteres vil bli vurdert i handlingsdelen.

- Folkehelseperspektivet kunne med fordel vært tydeligere i arealstrategien, særlig med tanke på transport, universell utforming og nærmiljø.

Vurdering:

Folkehelse er viet forholdsvis mye plass i planen, og temaet har begrenset relevans i arealstrategien, som er en overordnet strategi for bruken av arealressursene.

- Areal- og transporthensyn kunne vært tydeligere ivare tatt i arealstrategien. Strategien om boligbygging i eller rundt Folldal sentrum og grendesentrene, samt strategiene knyttet til målet om hyttebygging på naturens premisser, støttes. Det oppfordres til tydeligere kriterier for lokalisering av spredt boligbygging og næringsareal, i tråd med statlig planretningslinje for samordnet bolig, areal og transport.

Vurdering:

Pkt. 4.3 i Statlige planretningslinjer sier at «I områder med lite utbyggingspress, og hvor lokale myndigheter vurderer det som nødvendig for å øke attraktiviteten for bosetting, kan det planlegges for et mer differensiert bosettingsmønster». Forslaget til ny samfunnsdel foreslår å ta ut store utbyggingsområder for fritidsbebyggelse, og sier også at en skal legge til rette for sentrumsnær bebyggelse, samtidig som man opprettholder mulighetene til å finne seg en boligtomt i periferien, i tilknytning til eksisterende infrastruktur. Dette vil i praksis si i tilknytning til offentlig vei med eksisterende skoleskyss og offentlig transport.

Innlandet fylkeskommune, 09.05.2023

1. For å synliggjøre hva som er selve samfunnsdelen, er det en fordel om det legges opp til ett hoveddokument og at de to andre dokumentene legges inn som vedlegg.

Vurdering:

Se vurdering av innspillet til Statsforvalteren i Innlandet.

2. Det er utydelig hvilket grunnlag målene og strategiene er basert på. Fylkesutvalget anbefaler en tydeligere kobling til et kunnskapsgrunnlag, som blant annet ligger i planprogrammet, eller henvisninger til årsakene bak målene og strategiene.

Vurdering:

Tydeligere koblinger og årsakene bak målene og strategiene er forsøkt satt inn der dette virker hensiktsmessig. Dette punktet tas også til orientering i forbindelse med videre utarbeidelse av samfunnsdelens handlingsdel, økonomiplan og planstrategi.

3. Folkehelseprofilen fra FHI som en folkehelseoversikt er ikke tilstrekkelig som grunnlag for prioriteringer.

Vurdering:

Se vurdering av innspill fra Statsforvalteren. Kommunen har en egen oversikt over folkehelsen i kommunen.

4. Generelt savner fylkesutvalget en tydelig satsing på kompetanseutvikling i næringslivet og at næringslivet etterstreber å ta inn lærlinger.

Vurdering:

Kommunen etterstreber kontinuerlig kompetanseutvikling blant sine ansatte, men har i mindre grad muligheter til å ta inn lærlinger. Kommunens bedrifter er opptatt av kompetanseutvikling og rekruttering av godt kompetente medarbeidere. Bedriftene oppleves også å være generelt gode på å ta inn lærlinger som et ledd i langsiktig strategisk satsning. Tilgangen på lærlinger er dog begrenset, samt at økonomi kan være en begrensende faktor.

5. Det er positivt at kommunen knytter kulturminner/kulturmiljø til bærekraftsmålene og som ressurs i arbeidet med verdiskaping og undervisning. Strategien kan imidlertid tydeliggjøres på hvordan kommunen vil bruke kulturminner blant annet i næringsøyemed.

Vurdering:

Kommunen vurderer at dette er dekket i punkt 4.4 (Ser kulturell verdiskaping i sammenheng med sosial, økonomisk og miljømessig verdiskaping.) Mer konkrete tiltak vil bli vurdert i handlingsdelen.

Dovrefjell nasjonalparkstyre, 15.05.2023.

Besøksstrategi for Dovrefjell bør omtales i samfunnsdelen på lik linje med besøksstrategi for Rondane-Dovre nasjonalpark. Dette for å koble overordna planverk i kommunen og besøksstrategien for Dovrefjell sammen.

Vurdering:

Besøksstrategiene for Rondane Nasjonalpark, Dovre nasjonalpark og Dovrefjell vil legge føringer for lokale næringsdrivende, for innbyggere generelt og for våre tilreisende gjester. Legges inn under lokale føringer i kap. 5, Nasjonalparkkommunen Folldal.

Statens Vegvesen, 24.05.2023

Vegvesenets viktigste innspill har vært at kommunen bør legge vekt på en arealstrategi i tråd med Statlige planretningslinjer for bolig- areal og transportplanlegging. Selv om Folldal er en kommune

med mye spredt boligbygging, er det viktig å legge vekt på Folldal sentrum for videre utvikling. Dette er det lagt vekt på i forslaget til mål og strategier.

Det er positivt at det ikke skal være større reserve av planlagte hytteområder i arealdelen enn det det er behov for.

Kommunen ønsker å legge til rette for næring ikke direkte tilknyttet landbruket på landbrukseiendommer. Vegvesenet regner med at dette vurderes i hvert enkelt tilfelle.

Vegvesenets vurdering er at samfunnsdelen til Folldal kommune har gode mål og strategier.

Vurdering:

Tatt til orientering.

Vedtaketts konsekvenser for klima og miljø:

Målene og strategiene som foreslås vil bidra til en bærekraftig utvikling av kommunen ved at de støtter opp om FNs bærekraftsmål. Plandokumentene inneholder mål og strategier som har til hensikt å redusere utslipp, opprettholde karbonopptak i jord og skog samt å motivere til grønn omstilling av kommunal drift og lokalt næringsliv.

Kommunedirektørens innstilling:

Formannskapet fremmer følgende innstilling overfor kommunestyret:

I henhold til plan- og bygningslovens § 11-15 vedtas Folldal kommunes samfunnsdel 2023 - 2035 mål og strategier som vedlagt.

Formannskapet 24.08.2023

Behandling

Innstilling enstemmig vedtatt.

Vedtaks

Formannskapet fremmer følgende innstilling overfor kommunestyret:

I henhold til plan- og bygningslovens § 11-15 vedtas Folldal kommunes samfunnsdel 2023 - 2035 mål og strategier som vedlagt.

Kommunestyret 07.09.2023

Behandling

Innstilling enstemmig vedtatt.

Vedtaks

I henhold til plan- og bygningslovens § 11-15 vedtas Folldal kommunes samfunnsdel 2023 - 2035 mål og strategier som vedlagt.